

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

28. A 29. MARCA 2012

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 28. a 29. marca 2012, svojou prítomnosťou poctil predseda Európskeho parlamentu komisie **Martin SCHULZ**, ktorý s plenárnym zhromaždením diskutoval o prioritách Európskeho parlamentu a ďalších otázkach spoločného záujmu.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKE RIADENIE / FINANČNÉ NÁSTROJE

• *Preskúmanie smerníc o účtovníctve*

Hlavné body:

EHSV vo svojom stanovisku:

- víta úplnú harmonizáciu kritérií na rozlišovanie podľa veľkosti podnikov v celej Európskej únii, ktorú treba privítať a žiada jej rozšírenie aj na tzv. mikropodniky,
- domnieva sa, že opatrenia návrhy na zjednodušenie a harmonizáciu by mali byť uplatniteľné aj na daňové účely,
- víta význam zrušenia povinnosti štatutárneho auditu pre malé podniky bez ohľadu na to, či ide o akciové spoločnosti alebo nie, ale nazdáva sa, že tento postup by mal byť povinný v podnikoch s viac ako 25 pracovníkmi,
- zdôrazňuje, že ak sa účtovné postupy vykonávajú elektronicky a finančné výkazy sa zostavujú pomocou účtovných počítačových programov dostupných na trhu, môžu tieto zjednodušenia spočiatku viesť k zvýšeniu nákladov, a to v dôsledku nevyhnutnosti aktualizácie softvéru,
- odporúča podporiť pokračovanie a ďalšie rozpracovanie iniciatív v oblasti vzdelávania a zvyšovania informovanosti podnikateľov a účtovníkov o možnostiach interpretácie dostupných informácií, vďaka čomu by sa mohli vyhnúť niektorým chybám spôsobeným intuitívnym riadením podniku,
- požaduje rozšíriť povinnosť zverejňovania platieb uhrádzaných vládam, ktorá sa vzťahuje na ťažobný priemysel a odvetvie ťažobníctva primárnych lesov, aj na ostatné dôležité odvetvia,
- upozorňuje na skutočnosť, že niektoré ustanovenia uvedené v predloženej smernici sú v rozpore s medzinárodnými štandardmi finančného výkazníctva (IFRS – *International Financial Reporting Standards*).

• *Obchodovanie s využitím dôverných informácií a manipulácia s trhom*

Hlavné body:

EHSV v zásade súhlasí s návrhom, ktorý predložila Komisia, rozšíriť rozsah pôsobnosti platných právnych predpisov o zneužívaní trhu.

EHSV však vyjadruje viacero výhrad, najmä v súvislosti s týmito aspektmi:

- Nejasná formulácia skutkovej podstaty mnohých prípadov trestných činov v návrhu nariadenia o zneužívaní trhu, ako aj presunutie ďalšej konkretizácie na orgán ESMA (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy), resp. Komisiu na úrovni 2 môžu viesť k značnej právnej neistote. EHSV preto vyzýva Komisiu, aby lepšie konkretizovala skutkovú podstatu trestných činov ešte na úrovni 1.
- Článok 11 návrhu nariadenia vyžaduje zavedenie mechanizmov na odhaľovanie zneužívania trhu. Navrhovaná úprava vyvoláva obavy, že sa bude predkladať množstvo nekvalifikovaných oznámení, a neprímeraným spôsobom znevýhodňuje aj malé úverové inštitúcie, a preto môže mať negatívny vplyv na miestne hospodárske aktivity. EHSV vyzýva Komisiu, aby zvolila prispôsobenejší prístup k nariadeniu.

- ***Viac ako HDP/doplňkové ukazovatele***

Hlavné body:

- EHSV neustále prispieval k procesu hodnotenia dosiahnutého pokroku, na európskej úrovni, pri vypracúvaní doplnkových ukazovateľov k hrubému domácomu produktu (HDP).
- EHSV zamýšľa týmto stanoviskom predstaviť svoj vlastný názor na možnosti zapojenia občianskej spoločnosti do vypracúvania ukazovateľov tohto typu
- EHSV zohľadňuje odporúčania Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD).
- Zohľadňuje tiež podnety Európskej komisie.
- EHSV však zaznamenáva naďalej relatívne silný odpor voči zavádzaniu ukazovateľov sociálneho a environmentálneho typu.
- Pri stanovovaní blahobytu spoločnosti EHSV upozorňuje na nutnosť zohľadniť sociálne premenné, s osobitným dôrazom na nerovnosti, ako aj environmentálne ukazovatele.

- ***Ratingové agentúry***

Hlavné body:

EHSV sa domnieva, že Komisia na vzniknutú situáciu reaguje neskoro a nedôsledne v oblasti transparentnosti, nezávislosti, konfliktov záujmov, kvality postupov.

EHSV okrem toho vyjadruje vážne pochybnosti, že očakávané výsledky sa dajú dosiahnuť len prostredníctvom čoraz väčšej regulácie. Tá vlastne ešte viac obmedzí zodpovednosť rôznych orgánov dohľadu, ktoré by práve naopak mali byť viac zapájané do hodnotenia ratingov, ktoré vydávajú agentúry. Z predloženého návrhu nie je dostatočne jasné, akým spôsobom by mala byť realizovaná implementácia nariadenia. Mal by byť tiež prerokovaný na úrovni štátov G 20, aby bola na globálnej úrovni zaručená konzistentnosť pravidiel

Konkrétne EHSV navrhuje:

- stanoviť sankcie pre vedúcich pracovníkov a pre zodpovedných pracovníkov európskeho a medzinárodného úradu pre dohľad nad trhmi v prípade, že si nebudú plniť svoje povinnosti,
- zabezpečiť konzistentné a čo najúčinnnejšie posilnenie občiansko-právnej zodpovednosti,
- zlepšiť skutočnú ochranu spotrebiteľov finančných produktov,
- vytvoriť nezávislú európsku ratingovú agentúru, ktorá by vydávala nezávislé ratingy,
- aby sa zaručila úplná nezávislosť ratingových agentúr, je potrebné zabezpečiť, aby žiadny investor nevlastnil viac ako určité percento kapitálu ratingovej agentúry a to ani nepriamo, a navrhuje viacero opatrení, ktoré prekračujú rozsah pravidla rotácie navrhnutého Komisiou (výber ratingových agentúr žrebom),
- aby Komisia detailnejšie spracovala otázku ratingových hodnotení štátnych dlhov.

2. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

• *Špecifické problémy ostrovov*

• **Hlavné body:**

- Ostrovné regióny sa vyznačujú spoločnými charakteristikami a špecifickosťami, ktoré sú trvalé a jasne odlišujú tieto regióny od pevninských oblastí. V článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa uznáva, že ostrovné územia sú konfrontované s konkrétnymi nevýhodami, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť. EHSV sa však domnieva, že je potrebné pokračovať v činnosti s cieľom dosiahnuť prijatie vhodnej stratégie, ktorá by sa zaoberala osobitnými potrebami týchto ostrovných regiónov.
- EHSV sa domnieva, že je úplne nevyhnutné zlepšiť dostupnosť ostrovov a ich vzájomné prepojenie. Vzhľadom na to, že dostupnosť je kľúčovou otázkou pre zvýšenie atraktívnosti ostrovných oblastí, mali by sa znížiť náklady na dopravu tovaru a osôb prostredníctvom uplatňovania zásady územnej kontinuity a zlepšenia európskeho nariadenia (EHS) č. 3577/92.
- Existuje veľa európskych ostrovov, na ktorých je činnosť v oblasti cestovného ruchu kľúčovým faktorom pre prežitie miestneho obyvateľstva, ich identity, kultúrnych tradícií a hodnôt a krajiny. Táto činnosť podnietila hospodársky rast, zamestnanosť a dôležitú diverzifikáciu hospodárskej základne prostredníctvom služieb spojených s cestovným ruchom. Hospodárstvo ostrovov sa však stalo príliš závislým od činnosti v oblasti cestovného ruchu, a preto by bola potrebná diverzifikácia o doplnkové činnosti k tejto oblasti, ktoré by podporili hospodársky rozvoj ostrovov v obdobiach krízy, ako je tá terajšia, od ktorých je cestovný ruch značne závislý. Niektoré ostrovy sa musia vyrovnávať s emigráciou svojich obyvateľov do iných regiónov, ktoré lepšie prosperujú, iné ostrovy prijímajú prisťahovalcov, ktorí prispievajú k miestnemu hospodárskemu rozvoju, no na ďalšie ostrovy vzhľadom na ich zemepisnú polohu prichádzajú prisťahovalci v počte, ktorý prevyšuje schopnosti ostrovov prijímať ich.

- ***Budúcnosť Fondu solidarity Európskej únie***

- **Hlavné body:**

- EHSV súhlasí so všetkými praktickými úpravami, ktoré Komisia navrhuje urobiť v nariadení o FSEÚ, aby sa zabezpečilo, že fond bude fungovať viac ako podnikateľský subjekt a že bude menej byrokratický a menej časovo náročný pre príjemcov pomoci.
- EHSV by chcel poukázať na nové ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie, konkrétne na články 4, 174 a 222, v ktorých sa zdôrazňuje spoločná zodpovednosť EÚ a členských štátov pri prírodných pohromách a teroristických útokoch kdekoľvek v EÚ. Tieto ustanovenia ukazujú, že za mimoriadnych okolností sa EÚ považuje nielen za spoločenstvo so sociálno-hospodárskymi záujmami, ale aj za spoločenstvo so spoločným osudom. Inak, to bolo aj hlavnou motiváciou, keď sa v roku 2002 po rozsiahlych záplavách z riek, ku ktorým došlo vo viacerých členských štátoch, vytváral FSEÚ.
- EHSV trvá na tom, že je žiaduce zlepšiť viditeľnosť zjednoteného záväzku EÚ vtedy, keď EÚ poskytuje finančnú podporu v prípade pohromy. V súčasnosti je postup čisto administratívny. Platby Európskej únie často prichádzajú mesiace potom, čo došlo k pohrome, čo zdôrazňuje technickú, či dokonca anonymnú povahu celého postupu. Výsledok je v súčasnosti skôr opakom vyjadrenia spoločnej empatie, na ktorý by sa podľa názoru EHSV mal klásť väčší dôraz.
- EHSV ponúka na zváženie návrh zahrnúť financovanie FSEÚ priamo do rozpočtu Európskej únie ako praktický spôsob ako urýchliť platby a zabezpečiť väčšiu viditeľnosť jeho činnosti.

3. **DANE**

- ***Dvojité zdanenie na jednotnom trhu***

Hlavné body:

EHSV navrhuje:

- odstrániť dvojité zdanenie spôsobom, ktorý je úmerný požadovanému cieľu a rešpektuje fiškálnu suverenitu jednotlivých členských štátov,
- aby sa fórum EÚ pre dvojité zdanenie považovalo za prvý krok smerom k vytvoreniu monitorovacieho strediska Komisie EÚ ako prostriedku na odstránenie cezhraničných prekážok,
- preskúmať otázku zamedzenia dvojitého zdanenia v plnom rozsahu a jeho hospodárske a sociálne dôsledky.

- ***Daň z finančných transakcií***

Hlavné body:

- EHSV sa nazdáva, že DFT predstavuje jeden z hlavných prvkov nového systému vlastných zdrojov Únie, a opakovane zdôrazňuje, že je potrebné presadiť zavedenie DFT na celosvetovej úrovni. EÚ by sa mala zohrávať priekopnícku úlohu v tejto oblasti.
- Pomocou DFT bude možné stabilizovať finančné trhy.
- Jeden z najdôležitejších vplyvov zavedenia DFT potenciálne zlepšenie situácie štátnych dlhov.
- V snahe predísť vzniku rizika premiestnenia finančných aktivít by bolo potrebné k zásade miesta pobytu (územný princíp), ktorú navrhuje Komisia, pridružiť zásadu emisie (*issuance principle*).
- EHSV zdôrazňuje potrebu pozorne riadiť negatívne makroekonomické a mikroekonomické dôsledky uplatňovania DFT. Preto sa EHSV nazdáva, že by bolo potrebné zväziť zavedenie vhodných kompenzačných mechanizmov.
- Vplyv zavedenia DFT treba posudzovať tak, že sa zhrnú aj dlhodobé účinky v podobe zníženia HDP ako aj celkový vplyv jej prínosu.
- EHSV žiada Komisiu, aby urýchlene vykonala doplnkové podrobnejšie posúdenie.

- ***Systém vlastných zdrojov EÚ***

- **Hlavné body:**

- Výbor oceňuje legislatívne návrhy Rady, ktoré predložila Komisia, ako vykročenie správnym smerom, najmä preto, lebo sa v nich príspevok HND znižuje o polovicu a ako kompenzácia sa zavádzajú dva nové vlastné zdroje, z ktorých jeden je založený na DPH a druhý na dani z finančných transakcií.
- Takisto oceňuje, že v nadväznosti na vytvorenie nových vlastných zdrojov sa v predloženom dokumente navrhuje zaviesť nový paušálny systém, ktorý má nahradiť súčasné korekčné mechanizmy, hoci sa nazdáva, že zvolené kroky nie sú postačujúce.
- Výbor sa nazdáva, že je potrebné, aby boli súbežne s týmto novým zdrojom zavedené aj opatrenia s cieľom obmedziť, ak nie úplne odstrániť, podvody.

EHSV sa domnieva, že zvyšovanie európskeho rozpočtu je samo osebe nielen želateľné, ale aj potrebné. EHSV ľutuje, že predložený text neodkazuje na nové vlastné zdroje, aby sa riešila hlavná otázka, objem rozpočtu. Výbor ľutuje, že Komisia nevyužila túto príležitosť na to, aby z finančného hľadiska uľahčila najmä plnenie povinností, ktoré vyplývajú z Lisabonskej zmluvy, zo stratégie Európa 2020 alebo z nevyhnutnosti rozbehnúť opatrenia na podporu rastu.

4. VNÚTORNÝ TRH

• *Balík návrhov o výrobkoch*

Hlavné body:

EHSV víta iniciatívu Európskej komisie a nazdáva sa, že

- v budúcnosti by bolo vhodné spresniť charakter a minimálnu výšku sankcií, ktoré budú musieť byť určené právnymi predpismi členských štátov,
- Komisia by mala zohľadniť pripomienky, ktoré EHSV uviedol vo svojom predchádzajúcom stanovisku, pokiaľ ide o potrebu posilnenia koordinácie a činností týkajúcich sa dohľadu nad trhom,
- v súvislosti s právnou ochranou trhu označenia CE by sa malo napredovať smerom k vytvoreniu nového systému zisťovania pôvodu a zaistenia výsledovateľnosti produktov s cieľom zlepšiť informovanosť spotrebiteľov.

• *Spoločné európske kúpne právo*

Hlavné body:

EHSV víta iniciatívu Európskej komisie s cieľom uľahčiť rozširovanie cezhraničného obchodu pre podnikateľov, podporiť cezhraničné nákupy pre spotrebiteľov a posilniť výhody vnútorného trhu.

EHSV sa však domnieva, že z hľadiska obsahu je potrebné viaceré prvky navrhovaného nariadenia podstatne zlepšiť. EHSV zdôrazňuje tieto kľúčové otázky:

- uplatňovaniu spoločného európskeho kúpneho práva stojí v ceste viacero veľkých prekážok,
- je dôležité vo väčšej miere zohľadniť špecifiká MSP
- na základe konzultácie s organizáciami zamestnávateľov vrátane organizácií MSP a so spotrebiteľskými organizáciami by sa mali vypracovať vzorové európske zmluvné podmienky,
- je potrebné zaručiť väčšiu právnu istotu a zlepšiť obsah ustanovení spoločného európskeho kúpneho práva,
- musia sa plnej miere zohľadniť požiadavky ochrany spotrebiteľov a MSP.

EHSV okrem toho navrhuje, aby sa spoločné európske kúpne právo rozdelilo na dva osobitné dokumenty zahŕňajúce zmluvy B2B a B2C.

Výbor takisto pripisuje veľký význam fakultatívnemu charakteru nových pravidiel.

Takisto zdôrazňuje, že spoločné európske kúpne právo musí byť v plnej miere v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

• *Program pre konkurencieschopnosť*

Hlavné body:

- EHSV súhlasí s ambicióznymi cieľmi programu COSME, ale konštatuje, že sa v ňom nezohľadňujú jeho požiadavky, ktoré vyjadril v stanovisku o preskúmaní iniciatívy SBA.
- EHSV žiada, aby sa program týkal všetkých podnikov a aby sústredil svoje prostriedky na hlavné priority.
- EHSV navrhuje tiež opatrenie týkajúce sa zlepšenia právnych predpisov, najmä zavedením systému „office of advocacy“, ktorý je určený na lepšie zohľadňovanie skutočnej situácie malých podnikov v právnych predpisoch.
- EHSV zdôrazňuje, že návrh nariadenia sa dostatočne nevenuje partnerskému spôsobu riadenia. Upozorňuje Parlament a Radu, že je potrebné posilniť partnerstvo s organizáciami, ktoré zastupujú MSP, podľa vzoru ostatných programov Spoločenstva.
- EHSV sa domnieva, že navrhovaný rozpočet neumožní zaviesť potrebné opatrenia, ktoré majú podporiť činnosť a nepretržitý rozvoj MSP. EHSV žiada Európsku komisiu, aby vyjasnila rozdelenie rozpočtových prostriedkov programu (mimo finančných nástrojov) a doplnila doň presné rozvrhnutie finančných prostriedkov vyčlenených na každú aktivitu programu.

5. POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

• *Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje*

Hlavné body:

Efektívnejšie využívanie zdrojov zohráva hlavnú úlohu v zosúladovaní pokračujúceho úsilia o hospodársky rast s potrebou uznania, že zásoby mnohých prírodných zdrojov na svete sa môžu vyčerpať a že hranice možností našej planéty obmedzujú pokračujúci nárast fyzickej výroby a spotreby. Tiež je to dôležité pre obmedzenie rastu emisií skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok a pre ochranu biotických zdrojov a verejných prínosov vyplývajúcich z ekosystémov.

Potrebujeme novú podobu „udržateľného“ alebo „ekologického“ rastu, pri ktorom je rast hospodárskej činnosti a blahobytu či prosperity oddelený od rastu spotreby zdrojov a je možné ho dosiahnuť s nižšou mierou spotreby zdrojov.

Tento plán by mal poskytnúť rámec pre vytváranie transeurópskeho politického impulzu a inšpirujúcej vízie o tom, čo by sa dalo dosiahnuť. EHSV víta jeho všeobecný prístup a víziu navrhovanú na rok 2050.

Implementácia je dôležitá. Konkrétne čiastkové ciele, ktoré Plán pre Európu navrhuje na rok 2020, sú užitočným nástrojom na definovanie dlhodobej vízie v podobe konkrétnejších a bezprostrednejších cieľov, ktoré je potrebné okamžite uskutočňovať. Ale zostáva toho ešte veľa, čo je potrebné urobiť pre dosiahnutie transformácie hospodárskej politiky, priemyselných stratégií a tokov investícií, ktoré sú pre realizáciu tohto plánu potrebné.

Plán pre Európu bude stáť alebo padať na svojej schopnosti podnecovať väčšie politické odhodlanie a záväzok dosiahnuť účinnejšie využívanie zdrojov. Musí priniesť skutočnú zmenu v samotnom základe hospodárskeho riadenia. Je potrebné zabezpečiť centrálné koordinovaný monitorovací mechanizmus s cieľom poskytnúť impulz pre všetky samostatné iniciatívy, ktoré sú už v tomto pláne identifikované, prekonať všetky prekážky, ktoré sa môžu pred nimi objaviť, a predložiť argumenty pre ďalšie opatrenia všade tam, kde napredovanie k cieľom zaostáva.

• *Monitorovanie a nahlasovanie emisií skleníkových plynov*

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) súhlasí s názorom Komisie, že presné a komplexné monitorovanie a nahlasovanie emisií a ďalších údajov o zmene klímy je absolútnym základom účinného vykonávania medzinárodných záväzkov podľa UNFCCC a budovania dôvery medzi krajinami po celom svete, že sa všetky na riešení problému zmeny klímy podieľajú spravodlivo.

Mnohé požiadavky vykazovania v priebehu času postupne narastajú, čo môže viesť k ich vzájomnému prekryvaniu, medzerám či nejednotnosti. Do klimaticko-energetického balíka nedávno pribudli nové

požiadavky a môžeme predpokladať, že k nim onedlho pribudnú aj iné. EHSV súhlasí s názorom Komisie, že teraz je ten správny čas zjednotiť všetky požiadavky do jedného nového nariadenia. Zjednotenie bude viesť k rozšíreniu pôsobnosti na niektoré dôležité oblasti, ako aj k zjednodušeniu celkového režimu na dosiahnutie súladu.

EHSV sa domnieva, že by sa malo vynaložiť úsilie aj na monitorovanie a nahlasovanie emisií oxidu uhličitého EÚ alebo jej vplyvu na iné časti sveta, ktorý zanecháva obchodovaním s týmito krajinami a investovaním v nich.

EHSV chce zdôrazniť potrebu proporcionality pri zbere údajov a potrebu kontinuálneho zamerania na využívanie výsledkov, aby bolo možné dosiahnuť ciele klimateckej politiky a pokračovať vo vzdelávaní verejnosti v oblasti energetiky.

Výbor si je vedomý, že medzi Komisiou, členskými štátmi a Európskou environmentálnou agentúrou (EEA) existujú blízke pracovné vzťahy a dôrazne podporuje tento kooperatívny prístup. EHSV víta výslovné uznanie úlohy EEA a domnieva sa, že EEA by mala zohrávať vedúcu úlohu pri vykonávaní tohto nariadenia.

• ***Reforma SRP***

Hlavné body:

EHSV z globálneho hľadiska považuje za správne všeobecné a konkrétne ciele, ako aj zásady dobrej správy vecí verejných uvedené v návrhu. Spoločná rybárska politika musí zaistiť, aby rybolovné a akvakultúrne činnosti zabezpečovali dlhodobu udržateľnú environmentálne, hospodárske a sociálne podmienky a prispievali k dostupnosti potravinových zásob, uplatňujúc pritom zásadu predchádzania škodám a ekosystémový prístup, aby sa do roku 2015 pri využívaní živých morských biologických zdrojov obnovili a zachovali populácie lovených druhov nad úrovňami, ktoré dokážu priniesť maximálny udržateľný výnos, a to všetko v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia. V záujme dosiahnutia týchto cieľov by SRP mala predovšetkým odstrániť neželané úlovky komerčných zásob a postupne zaistiť, aby sa všetky úlovky takýchto zásob vyložili.

EHSV sa domnieva, že viacročné plány zavedené v súčasnej SRP mali v niektorých prípadoch významný pozitívny dosah, a preto treba pokračovať v ich uplatňovaní, ako stanovuje nový návrh. Zároveň je potrebné analyzovať problémy v prípade tých plánov, ktoré nefungovali dobre, a vychádzať pri tom z hodnoverných vedeckých štúdií uskutočnených vedeckými orgánmi EÚ.

V prípade, ak neexistuje príslušný vedecký posudok, je potrebné uplatniť zásadu predchádzania škodám vymedzenú v dohode OSN z roku 1995 o populáciách rýb.

EHSV víta návrh zahrnúť do budúcich dohôd o rybolove doložku o transparentnosti, aby sa zabezpečilo, že kumulované rybolovné úsilie (miestnych a všetkých zahraničných flotíl činných v určitej výhradnej hospodárskej zóne) bude známe. Takáto doložka spolu s lepším zberom údajov a výskumom pomôže pri hodnotení objemu dostupných nadmerných zdrojov. EHSV sa domnieva, že vo fungovaní dohôd o udržateľnom rybnom hospodárstve je potrebná väčšia transparentnosť, pokiaľ

ide o zverejňovanie hodnotení ex ante a ex post, ktoré obsahujú dôležité údaje, ako napr. hodnotu úlovkov, ktoré uskutočnili flotily EÚ vo vodách krajín AKT.

- ***Odstraňovanie plutiev žralokov na palube plavidiel***

Hlavné body:

Odstraňovanie plutiev – *finning* – sa využíva na európskych lodiach, ktoré aj napriek tomu, že nemajú mraziarenské systémy, lovia v ďalekých vodách a zotrávajú v nich dlhé obdobia, a preto pomocou vysušovania (dehydratácie) uchovávajú jedine plutvy a zbavujú sa tiel, ktoré by sa v opačnom prípade pokazili. Pre európske mraziarenské plavidlá, ktorých by sa týkal návrh Komisie, by *finning* znamenal vyhadzovanie cenného zdroja príjmov pochádzajúcich z predaja tiel žralokov, čo z obchodného hľadiska nemá zmysel.

EHSV súhlasí s Komisiou v tom, že zrušenie dočasných povolení a uplatňovanie politiky neoddeľovania plutiev od tiel žralokov by zaručilo, že v EÚ sa nebude využívať *finning*. Výbor však znepokojujú hospodárske a sociálne dôsledky týchto opatrení, a preto sa nazdáva, že by sa mali hľadať vhodnejšie alternatívne metódy, ktoré zaručia dodržiavanie zákazu odstraňovania plutiev bez toho, aby sa výrazne ovplyvnila rentabilita podnikov a bezpečnosť posádky.

EHSV navrhuje nasledujúce alternatívne opatrenia:

- povinnosť vyložiť telá aj plutvy v tom istom prístave.
- zrušenie osobitných povolení pre plavidlá s čerstvým úlovkom.
- udeľovanie osobitných povolení mraziarenským plavidlám pod podmienkou, že budú používať mechanizmus vysledovateľnosti, ktorý umožní prepojiť vyložené telá a plutvy.
- zavedenie programu štatistickej dokumentácie obchodu s plutvami žralokov vo všetkých regionálnych rybolovných organizáciách.

6. VZDELÁVANIE / VÝSKUM / INOVÁCIA

- ***Horizont 2020***

- **Hlavné body:**

- Výbor víta a podporuje návrhy Komisie a s tým súvisiacu celkovú koncepciu ako kľúčové prvky stratégie Európa 2020. Víta snahu Komisie, ktorá sa viac ako doteraz snaží klásť väčší dôraz na tému výskumu a inovácie. Vidí v tom významný pokrok aj v zmysle svojich doterajších odporúčaní. Niektoré body však považuje za potrebné doplniť, ujasniť a upraviť.

- V materiáloch predkladaných Komisiou (rámcový program, pravidlá účasti, program Euratom), pri ktorých je v súčasnosti navrhnutá právna forma „nariadenie“, sa má zachovať doteraz zaužívaná právna forma „rozhodnutie“, a to v prípade, že sa Komisii podarí predložiť presvedčivé odôvodnenie.
- Treba pomenovať prípadné rozpory medzi cieľmi výskumnej politiky zameranej na vedu a priemyselnej politiky a politiky hospodárskej súťaže naklonenej inovácii, aby bolo možné vždy hľadať vecné riešenia.
- ***EIT – zmena / EIT – Strategický inovačný program EIT***
 - **Hlavné body:**
 - Komisia predložila dva návrhy o EIT: zmenu a doplnenie nariadenia, ktorým sa zriaďuje EIT a rozhodnutie o strategickom inovačnom programe. Vzhľadom na to, že oba návrhy spolu úzko súvisia, EHSV rozhodol o vypracovaní spoločného stanoviska. Hlavné závery stanoviska sú:
 - EHSV schvaľuje postup Komisie v súvislosti s EIT a podporuje jej návrhy, ktoré hodnotí ako pozitívne kroky v oblasti zlepšenia spolupráce, výmeny poznatkov a zblížovania medzi výskumnými a vzdelávacími inštitútmi na vysokej úrovni.
 - Výbor považuje všeobecnú štruktúru, ktorú navrhla Komisia za inovačnú a sľubnú. Finančná štruktúra ZIS a ich štruktúra riadenia sú nepochybne výhodou.
 - EHSV tiež schvaľuje zavedenie titulov s označením EIT, ktoré uľahčujú mobilitu výskumníkov a rozvoj podnikov mimo ich miest pôvodu.
 - V súvislosti s rozpočtom EHSV poukazuje na to, že s ohľadom na ambiciózne ciele predstavuje rozpočet pridelený v návrhu Komisie prakticky stagnáciu až zníženie vzhľadom na finančné prostriedky do roku 2020.
 - EHSV vyjadruje želanie, aby sa poskytovalo maximum informácií inštitútom, podnikom a možným partnerom, aby podporovali a zúčastňovali sa na vytvorení ZIS v hlavných oblastiach uvedených v stratégii.
- ***Modernizácia vysokoškolského vzdelávania***

Hlavné body:

- Správne navrhnuté vysokoškolské vzdelávanie má rozhodujúci význam pre hospodársku a intelektuálnu budúcnosť Európy, pretože posilňuje základy sociálnej a ekonomickej výkonnosti, zlepšuje životné a pracovné podmienky pre budúce generácie a je nenahraditeľné z hľadiska formovania budúcich hodnôt európskej spoločnosti.

- EHSV zdôrazňuje, že program EÚ sa musí doplniť, a očakáva od Rady viac ambícií.
- Podľa EHSV sú nevyhnutné skutočné synergie medzi rôznymi typmi vzdelávania a pružné formy učenia na všetkých stupňoch vzdelávania a je potrebná inteligentná špecializácia a jasné vymedzenie profilov.
- Stratégia Európa 2020 by sa mala plne uplatňovať, a to tak z hľadiska obsahu, ako i z hľadiska organizácie.
- Nezávislosť, zodpovednosť a transparentnosť inštitúcií sú kľúčom k naplneniu ich poslania a lepšiemu zhodnoteniu vynaložených prostriedkov. Sú rozhodujúce aj v úsilí postaviť vysokoškolské vzdelávanie do centra tvorby pracovných miest, zamestnateľnosti a inovácie.
- Finančné prostriedky sú životne dôležité.
- Potrebujeme viac študentov a odborných a výskumných pracovníkov s technickým zameraním. Je nevyhnutné zatriť technické vzdelávanie.
- Univerzity a podniky by mali, so zreteľom na svoju nezávislosť a úlohy, ktoré im prislúchajú spolupracovať na vytváraní strategických programov v oblasti inovácií.
- EHSV víta spustenie starostlivo navrhnutého nástroja U-Multirank.
- Zbližovanie systémov vysokoškolského vzdelávania pozitívne vplýva na podmienky cezhraničnej mobility študentov a výskumných pracovníkov, čo je prospešné pre výsledky jednotlivcov, ako aj pre európsky trh práce a európsku integráciu.
- EHSV rozhodne podporuje myšlienku prepojiť program modernizácie s programami Horizont 2020 a Erasmus pre všetkých a so štrukturálnymi fondmi.
- ***Erasmus pre všetkých***

Hlavné body:

- EHSV zdôrazňuje, že je dôležité zachovať a tam, kde je to možné, zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov, ktoré sú na úrovni členských štátov a EÚ pridelené na vzdelávanie a odbornú prípravu s cieľom zlepšiť situáciu v oblasti zamestnanosti.
- Program „Erasmus pre všetkých“ by mal byť základným nástrojom na zvýšenie podpory vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom zlepšiť zručnosti občanov, pomáhať pri riešení vysokej miery nezamestnanosti mládeže v mnohých členských štátoch, uspokojiť potrebu kvalifikovaných pracovníkov a vyriešiť nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Existujúci nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami je potrebné zmenšiť, aby sa znížila nezamestnanosť, a to najmä u mladých ľudí.

- EHSV súhlasí s návrhom na výrazné zvýšenie rozpočtu na budúci program až do výšky 19 miliárd EUR, a preto podporuje celkový návrh Európskej komisie týkajúci sa rozpočtu. Vyzýva Európsky parlament a Radu, aby toto zvýšenie podporili.
- EHSV z dôvodu súčasnej hospodárskej situácie dôrazne podporuje opatrenia navrhované v tomto programe.
- Výbor poznamenáva, že je nevyhnutné zohľadniť aj dlhodobé vyhliadky jednotlivých sektorov a uplatňovať zásadu primeranej úspornosti a inteligentnej tvorby rozpočtu.
- EHSV dôrazne odporúča, aby sa zachovali samostatné a nezávislé podprogramy s individuálnym minimálnym pridelovaním rozpočtových prostriedkov na hlavné sektory v tomto programe.
- Na vykonávanie hlavných strategických cieľov EÚ je potrebné zamerať sa na súdržnosť formálneho vzdelávania, neformálneho a informálneho vzdelávania, čo znamená, že neformálne a informálne vzdelávanie musia mať v súčasnom návrhu programu rovnaký význam ako formálne vzdelávanie.
- EHSV je znepokojený tým, že chýbajú niektoré akcie, ktoré v súčasnosti dobre fungujú a sú uznávané v programe „Mládež v akcii“ a že ich absencia môže viesť k výraznému poklesu úrovne európskej spolupráce v oblasti mládeže.
- EHSV sa domnieva, že pri získavaní a zdokonaľovaní zručností a vedomostí ide o viac než len o súčasný kľúčový cieľ, ktorým je odstránenie prekážok pre zamestnanosť, a síce o rozvoj aktívneho občianstva a sociálnej súdržnosti, v návrhu sa však týmto cieľom nevenuje pozornosť. V novom programe Erasmus by sa mala okrem toho posilniť a rozšíriť najmä úloha sociálnych partnerov, ako aj ďalších organizácií občianskej spoločnosti.

7. SPOTREBITELIA

• *Riešenie spotrebiteľských sporov on-line*

Hlavné body:

EHSV:

- víta návrh Komisie a podporuje voľbu nariadenia ako vhodného nástroja. Výbor sa však nazdáva, že návrh nie je ambiciózny a v mnohom zaostáva za očakávanými, želanými a možnými riešeniami;
- nazdáva sa, že spory, ktoré nie sú čisto cezhraničné alebo spory, ktoré nie sú výlučne dôsledkom transakcií vykonaných prostredníctvom elektronických prostriedkov, by mali byť tiež začlenené do systému;

- nesúhlasí s tým, aby sa tieto mechanizmy vzťahovali aj na sťažnosti obchodníkov podané voči spotrebiteľom;
- nalieha na Komisiu, aby objasnila, akým spôsobom možno prostredníctvom platformy riešiť komplikovanejšie otázky, ktoré môžu vzniknúť pri určitých on-line sporoch;
- vyjadruje vážne pochybnosti, pokiaľ ide o lehoty stanovené v návrhu;
- odporúča, aby Komisia vytvorila systém záruk kvality nového systému, navrhuje, aby poverené a oprávnené subjekty udeľovali známky alebo značky dôveryhodnosti (*trustmarks*) a žiada, aby bol do kódexov správania začlenený odkaz na riešenie sporov prostredníctvom tejto platformy;
- odporúča, aby sa otázka financovania tohto systému riešila otvorene a priamočiaro;
- nazdáva sa, že príliš veľa základných aspektov systému je ponechaných na budúce vykonávacie alebo delegované akty, čo môže mať vplyv na bezpečnosť a právnu istotu tohto mechanizmu;
- navrhuje niekoľko zlepšení, aby boli niektoré požiadavky jasnejšie, jednoznačnejšie a ich ustanovenia účinnejšie.

• *Program Spotrebiteľia na roky 2014 – 2020*

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor:

- berie na vedomie vôľu Komisie priznať spotrebiteľom centrálnu postavenie v politikách EÚ, konštatuje však, že na tento cieľ boli vyčlenené nedostatočné prostriedky,
- konštatuje, že existuje vôľa zaviesť monitorovacie ukazovatele, ktoré sú o to dôležitejšie, že program sa vzťahuje na dlhé obdobie,
- poukazuje na nutnosť posilniť bezpečnostné normy výrobkov a služieb predávaných na území EÚ,
- podporuje opatrenia na zlepšenie informačných a vzdelávacích programov určených spotrebiteľom a na zhodnotenie osvedčených postupov,
- odporúča, aby sa výrazne zvýšil objem finančných prostriedkov spotrebiteľských organizácií a vyzýva členské štáty, aby uznali, podporovali a financovali domáce spotrebiteľské organizácie,
- podporuje rôzne iniciatívy, ktoré majú dopĺňať mechanizmy alternatívneho riešenia sporov. Konštatuje však, že stále chýba zmienka o hromadnej žalobe.

• *Alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov*

Hlavné body:

EHSV:

- víta, že Komisia pripravila koherentný právny nástroj o alternatívnom riešení sporov (ARS);
- odporúča vytvorenie „európskeho označenia zhody“;
- berie na vedomie možnosť uplatňovania systémov ARS na kolektívne spory, ale zároveň opakovane zdôrazňuje, že EÚ naliehavo potrebuje harmonizovaný právny nástroj hromadnej žaloby;
- má výhrady voči návrhu, aby sa tieto mechanizmy vzťahovali aj na sťažnosti obchodníkov podané voči spotrebiteľom;
- odporúča, aby sa do predkladaného návrhu začlenil text, ktorý jasne hovorí o prednosti práva na prístup k spravodlivosti, pričom sa uvedie, že alternatívne riešenie sporov nie je skutočnou alternatívou k funkcii súdov, ale skôr dodatočným prostriedkom na riešenie sporov;
- odporúča, aby sa otázka financovania týchto systémov riešila otvorene a priamočiaro;
- navrhuje niekoľko zlepšení, aby boli niektoré požiadavky jasnejšie, jednoznačnejšie a ich ustanovenia účinnejšie.

8. VEREJNÉ ZDRAVIE

• *Závažné cezhraničné ohrozenia zdravia*

Hlavné body:

- Európsky hospodársky a sociálny výbor podporuje návrh rozhodnutia týkajúci sa závažných cezhraničných ohrození zdravia.
- Schvaľuje prístup založený na využívaní nástrojov, ktoré sa osvedčili pri prenosných ochoreniach¹, a na preskúmaní nedávnych kríz s cieľom odstrániť nedostatky súčasných nástrojov, ako to umožňuje Lisabonská zmluva.
- Celoeurópska koordinácia prekračujúca hranice sektorov je nevyhnutná pre účinnejšie potláčanie rizík, ktoré nepoznajú hranice.
- Výbor však zdôrazňuje, že do plánovania pripravenosti a komunikácie v prípade krízy musia byť zapojené všetky zložky občianskej spoločnosti. Obmedziť koordináciu iba na zdravotníkov a odborníkov z oblasti civilnej bezpečnosti a ochrany nezodpovedá súčasnému fungovaniu spoločnosti, v ktorej médiá získali výrazné postavenie v informovaní verejnosti.

• *Klasifikácia, balenie a označovanie nebezpečných prípravkov (prepracované znenie)*

• **Hlavné body:**

- Keďže si smernica 1999/45/ES vyžadovala viacero zmien, bola vypracovaná nová smernica, do ktorej sú zapracované rôzne právne predpisy, ktoré nahrádza, ako aj zmeny vyplývajúce z Lisabonskej zmluvy.
- Výbor súhlasí so znením návrhu a odkazuje na postoj, ktorý zaujal vo svojom predchádzajúcom stanovisku CES 330/97 prijatom 20. marca 1997.

9. SOCIÁLNE VECI

• *Európsky rok občanov (2013)*

- **Hlavné body:**
- Európska komisia plánuje vyhlásiť rok 2013 za Európsky rok občanov. Európsky hospodársky a sociálny výbor zdôrazňuje, že občania pri zabezpečovaní budúcnosti Európy a jej integrácii zohrávajú centrálnu úlohu, a podporuje množstvo nápadov z predloženého návrhu.
- Výbor však vyjadruje ľútosť nad tým, že aktuálny návrh Komisie má isté nedostatky. Európska komisia v spomenutom návrhu nevyhovuje žiadosti organizácií občianskej spoločnosti, ktoré by tento rok chceli venovať aktívnemu občianstvu, ani výzve Európskeho parlamentu, aby kládla osobitý dôraz na nové práva občanov vyplývajúce z nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

Hlavným cieľom tematického európskeho roka má byť aktívne a participatívne občianstvo. Spomínaný rok má podporiť zapojenie informovaného, aktívneho a začleneného občana do procesu európskej integrácie a do politického a sociálneho života. Európsky hospodársky a sociálny výbor odporúča upresniť právny základ európskeho roka a jeho názov formulovať takto: „Európsky rok aktívneho a participatívneho občianstva“.

Európsky rok musí klásť dôraz na rôznorodosť potrieb spoločnosti a boj proti diskriminácii a nerovnosti, pričom je potrebné venovať osobitnú pozornosť ženám a osobám so zdravotným postihnutím.

Správne orgány inštitúcií musia začať pracovať na realizácii spomenutých cieľov v rámci intenzívneho dialógu s občianskou spoločnosťou vo všetkých štádiách rozhodovania a na všetkých úrovniach (miestnej, národnej, európskej).

Mal by sa preskúmať finančný balík vyčlenený na európsky rok. Jeho výška by mala byť primeraná, nemenná a úmerná dôležitosti cieľa.

Európske organizácie a členovia sietí kontaktnej skupiny a ďalší partneri vytvorili s podporou EHSV spojenectvo, ktoré je pripravené prevziať dôležitú úlohu pri realizácii tematického roka, ako aj pri vypracúvaní dodatočných odporúčaní. Výbor sa zaväzuje rozvíjať a zrealizovať rozsiahly program

zapojenia, transparentnosti a inovácie, ktorý by spoločnosti a inštitúciám EÚ názorne objasnil výhody plynúce zo záväzkov spoločenstva.

- ***Politiky EÚ a dobrovoľníctvo***

Hlavné body:

- Dobrovoľníctvo je dôležitý prejav aktívneho občianstva, buduje sociálny kapitál, prispieva k sociálnej súdržnosti a solidarite, zabezpečuje cenný ekonomický prínos pre spoločnosť a umožňuje jednotlivcom uplatniť svoj potenciál.
- Dobrovoľníctvo „označuje všetky typy dobrovoľníckych činností, ktoré osoba vykonáva z vlastnej vôle, na základe vlastnej voľby a motivácie a bez nároku na finančný zisk“.
- Vzhľadom na súčasnú krízu v Európe, demografické zmeny a súvisiace problémy je dôležité si uvedomiť kľúčovú úlohu, ktorú dobrovoľníctvo zohráva pre jednotlivca ako prostriedok na podporu začlenenia, preberania zodpovednosti, rozvíjania schopností a budovania kontaktov. Dobrovoľníctvo však treba jasne odlíšiť od plateného zamestnania a v žiadnom prípade by nemalo slúžiť ako jeho náhrada.
- EHSV v záujme zabezpečenia efektívneho a udržateľného prostredia pre dobrovoľníctvo odporúča, aby inštitúcie EÚ a členské štáty prijali opatrenia, ktoré zabezpečia, aby vnútroštátne právne predpisy a právo EÚ umožňovali a podporovali dobrovoľníctvo, chránili dobrovoľníkov a odstránili právne prekážky v ich činnosti.
- Je však potrebné vyvarovať sa takým predpisom, ktoré obmedzujú alebo znemožňujú dobrovoľníctvo tým, že sú príliš popisné alebo sa vyznačujú nedostatkom pochopenia pre miestne dobrovoľnícke tradície.
- Európska komisia by mala podporovať vytváranie efektívnej a dobre organizovanej infraštruktúry na dobrovoľnícku činnosť na úrovni EÚ a členských štátov.
- Európska únia a členské štáty by mali zabezpečiť dostupné, spoľahlivé a udržateľné podmienky na financovanie dobrovoľníckeho sektora a mali by pomôcť dobrovoľníckym organizáciám prispôbiť sa novému finančnému prostrediu.
- Inštitúcie EÚ a členské štáty by mali umožňovať a podporovať dobrovoľníctvo ako nepeňažný príspevok k spolufinancovaniu.
- EHSV navrhuje, aby boli vykonané niektoré praktické kroky na zachovanie posolstva Európskeho roka dobrovoľníctva po roku 2011 a aby dobrovoľníctvo zostalo súčasťou vnútroštátnych a európskych programov.
- Zo strany inštitúcií EÚ je potrebný koordinovanejší prístup k politike v oblasti dobrovoľníctva. Mala by byť akceptovaná ako prierezová politická téma, koordinovaná osobitným útvarom

v rámci Európskej komisie a posilnená potrebnými politickými štruktúrami v iných inštitúciách EÚ.

- ***Mladí ľudia so zdravotným postihnutím***

Hlavné body:

- EHSV odporúča, aby sa uplatňoval Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD) s cieľom umožniť ľuďom so zdravotným postihnutím, vrátane mladých ľudí, aby plne uplatňovali svoje základné práva.
- EHSV žiada o dostupné a inkluzívne vzdelávanie pre ľudí so zdravotným postihnutím podľa článku 24 dohovoru UNCRPD a je presvedčený, že mladí ľudia so zdravotným postihnutím by mali mať prístup k primárnemu, sekundárnemu a terciárnemu vzdelávaniu rovnako ako ostatní.
- EHSV sa domnieva, že umenie, šport a voľný čas zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvoji zručností a začleňovaní mladých ľudí so zdravotným postihnutím, preto by mali byť v plnej miere dostupné.
- EHSV vyzýva členské štáty a európske inštitúcie, aby podporovali osvedčené postupy a pozitívne opatrenia zamerané na začleňovanie ľudí so zdravotným postihnutím do vzdelávania a zamestnania. Ich súčasťou by mali byť investície do sociálneho podnikania a MSP, ako aj finančné stimuly pre zamestnávateľov v záujme zamestnávania mladých ľudí so zdravotným postihnutím.
- EHSV žiada o prístupnosť a primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť zamestnanosť mladých ľudí so zdravotným postihnutím a je presvedčený, že sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore zamestnanosti mladých ľudí so zdravotným postihnutím prostredníctvom začlenenia otázky prístupnosti a primeraných opatrení do rokovaní.
- EHSV odporúča, aby sa na podporu začlenenia mladých ľudí so zdravotným postihnutím využívali štrukturálne fondy.
- EHSV vyzýva členské štáty, aby implementovali smernicu, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, a žiada, aby sa táto smernica vykladala v zmysle dohovoru UNCRPD.
- EHSV pripomína, že hospodárska kríza a úsporné opatrenia by nemali negatívne ovplyvniť práva mladých ľudí so zdravotným postihnutím, a vyzýva členské štáty, aby na ochranu takýchto osôb prijali pozitívne opatrenia.
- EHSV víta záväzok Európskej komisie vypracovať európsky akt o prístupnosti a odporúča, aby bol tento právny predpis komplexný a zabezpečil plný prístup k tovarom, službám a do zastavaných priestorov v EÚ.
- EHSV požaduje účinné uplatňovanie nariadenia o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave v Európskej únii. Výbor vyzýva členské štáty, aby presadzovali toto

nariadenie a prijali ďalšie opatrenia, ktoré zabezpečia slobodu pohybu mladých ľudí so zdravotným postihnutím.

- EHSV zároveň považuje za dôležité začleniť potreby mladých ľudí so zdravotným postihnutím do všetkých politík a programov EÚ v oblasti mládeže a žiada o pozitívne opatrenia zamerané na zvýšenie informovanosti o ich potrebách.

- ***Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín***

Hlavné body:

- Výbor víta oznámenie Európskej komisie a domnieva sa, že je významným krokom k pochopeniu a riešeniu problémov spojených s integráciou štátnych príslušníkov tretích krajín v členských štátoch EÚ.
- Hoci je prístup tohto oznámenia obsiahly a štruktúrovaný, nezohľadňuje v dostatočnej miere zložité politické a sociálno-ekonomické problémy, ktorým musia európske spoločnosti čeliť. Okrem toho je jednoznačnou prioritou, aby Európska komisia a ďalšie inštitúcie EÚ spolupracovali na dlhodobých, ďalekosiahlych a odvážnych komunikačných činnostiach zameraných na obmedzenie antiimigračných prejavov a postojov.
- Podľa názoru výboru je jasné vyjadrenie záujmov a schopnosť zostaviť kolektívne návrhy v spolupráci s verejnými a súkromnými orgánmi nevyhnutným predpokladom pre kvalitatívnu, participatívnu a účinnú integračnú politiku.
- Výbor vyzýva Európsku komisiu, aby sa zamerala na integráciu, t. j. buď aby tejto téme venovala jeden európsky rok, alebo aby z nej urobila kľúčový prvok niektorého z nadchádzajúcich rokov.
- Výbor zostáva aj naďalej pevne rozhodnutý spolupracovať s ostatnými inštitúciami EÚ na vytváraní kľúčových politík a programov zameraných na integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín. Okrem toho sa bude usilovať zapojiť do integračnej agendy občiansku spoločnosť a uľahčiť štátnym príslušníkom tretích krajín účasť na štruktúrovanom dialógu na európskej úrovni.

10. DOPRAVA

- ***Balík opatrení pre letiská***

- **Hlavné body:**

Zo stanoviska jasne vyplýva, že bez okamžitého zavedenia jednotného európskeho systému kontroly leteckej dopravy, ktorý zníži náklady a zvýši efektívnosť v jednotlivých štátoch, sa nepodarí vyriešiť naliehavé otázky kvality a kapacity európskych letísk presahujúce hranice jednotlivých krajín.

- V súvislosti s prevádzkovými intervalmi vyjadruje EHSV presvedčenie, že by sa mala brať do úvahy povaha hospodárskej súťaže medzi leteckými spoločnosťami alebo alianciami leteckých spoločností, aby sa zabránilo jej narušeniu. Výbor sa tiež požaduje väčšiu flexibilitu, ktorá by reagovala na dopyt, napr. vyššie poplatky počas špičky a iné poplatky mimo špičky.
- V súvislosti s pozemnou obsluhou EHSV poukazuje na to, že nové nariadenie musí zaistiť bezpečnosť a účinnosť týchto služieb, a odstrániť pretrvávajúce značné rozdiely v kvalite medzi jednotlivými letiskami. Výbor sa zasadzuje za záväzné pravidlá, ktoré zabránia mzdovému dumpingu a zabezpečia prechod pracovníkov v prípade zmeny poskytovateľa služieb za rovnakých podmienok, aké mali u predchádzajúceho zamestnávateľa.
- V súvislosti s hlukom EHSV žiada, aby všetky veľké letiská EÚ monitorovali a zverejňovali správy o hluku a znečistení. Výbor sa tiež domnieva, že vyradovanie najhlučnejších lietadiel z letísk je dôležitým krokom smerom k dosiahnutiu cieľa Komisie, ktorým je čo najúčinnnejšie využívanie kapacity vzletovej a pristávacej dráhy.

• *Zriadenie a prevádzka európskych systémov satelitnej navigácie*

Hlavné body:

Výbor víta návrh Komisie, ktorého cieľom je nahradiť nariadenie (ES) č. 683/2008 novým nariadením s cieľom poskytnúť model financovania a riadenia pre programy Galileo a EGNOS.

Výbor dôrazne podporuje cieľ programu Galileo. Treba zabezpečiť, aby sa v rámci nezávislej európskej infraštruktúry poskytovali služby európskeho GNSS.

Výbor víta interoperabilitu medzi systémom Galileo a GPS, ale nazdáva sa, že zároveň by mala Európa uplatňovať dôraznú politiku nahrádzania systému GPS technológiami Galileo a EGNOS, ako primárnymi technológiami pre GNSS v Európe.

EHSV odporúča, aby sa vo výskumnom a inovačnom programe EÚ Horizont 2020 výrazne propagoval inovačný potenciál európskeho GNSS.

Výbor sa nazdáva, že európske systémy satelitnej navigácie nevyhnutne potrebujú účinný marketing a vedúcu pozíciu v oblasti obchodu. Výbor zdôrazňuje najmä svoju žiadosť adresovanú Agentúre pre európsky GNSS (GSA) o vypracovanie podrobného obchodného plánu zameraného na rast tohto dôležitého trhu.

Výbor víta, že v súlade s nariadením Európska komisia spravuje finančné prostriedky pridelené na programy a zabezpečí vykonávanie všetkých činností programov, vrátane činností delegovaných na Agentúru pre európsky GNSS (GSA) a Európsku vesmírnu agentúru (ESA). EHSV tiež podporuje

vytvorenie mechanizmu riadenia rizík a riadiacich nástrojov na minimalizáciu pravdepodobnosti prekročenia nákladov programu.

Vzhľadom na to, že je zložité presne odhadnúť výšku nákladov na programy, EHSV odporúča, aby Komisia spolu s GSA aj ESA každý mesiac organizovala schôdze určené na monitorovanie dosiahnutého pokroku programov a rýchle riešenie prípadných problémov. Európska komisia by mala okrem toho dostávať podrobné správy o riadení a účtovné výkazy od GSA a ESA, a to aspoň každé tri mesiace.

11. KULTÚRA

• *Program Tvorivá Európa*

Hlavné body:

EHSV víta návrh Komisie vytvoriť program Tvorivá Európa na podporu európskych sektorov kultúry a tvorivej činnosti. Uznáva tiež význam hospodárskeho rozmeru v tvorivom priemysle a jeho prínos k novému rastu v Únii a podporuje návrh na zvýšenie objemu rozpočtu a domnieva sa, že je potrebné zachovať objem celkovej sumy vo výške 1,8 milióna EUR.

EHSV považuje zlúčenie programov Kultúra a MEDIA za prijateľné, ak sú navrhované zložky jasne popísané a je zaručený ich štatút.

EHSV sa domnieva, že chýbajú jasné ukazovatele týkajúce sa spôsobu, akým plánuje Komisia zapojiť príslušných zástupcov zainteresovaných strán do vykonávacích postupov.

EHSV upozorňuje Komisiu na navrhovaný komitologický postup. Nazdáva sa, že tento postup je potrebné upraviť v záujme toho, aby experti z členských štátov mali možnosť pravidelne sa stretávať a diskutovať o vybraných programoch.

EHSV sa domnieva, že je potrebný pružnejší prístup v súvislosti s návrhom, aby sa v rámci informačných kancelárií programu Tvorivá Európa zlúčili kultúrne kontaktné body (programu Kultúra) s informačnými kanceláriami programu MEDIA, pričom je potrebné zohľadniť špecifickú situáciu regiónov v členských štátoch.

EHSV zdôrazňuje význam zachovania geografickej blízkosti vo vzťahu k subjektom z oboch odvetví, ako aj zachovania odborných znalostí zvlášť pre zložku Kultúra a zvlášť pre zložku MEDIA vzhľadom na to, že existujú značné rozdiely, pokiaľ ide o stav a spôsoby uskutočňovania činností v rámci týchto programov.

12. VONKAJŠIA ČINNOSŤ

• *Úloha občianskej spoločnosti vo vzťahoch medzi EÚ a Kosovom*

Hlavné body:

EHSV odporúča súbor týchto opatrení na podporu organizácií občianskej spoločnosti v Kosove:

- Sociálni partneri musia byť zapojení do tvorby Národnej rady pre európsku integráciu.
- Kosovská vláda by mala zabezpečiť vyčlenenie osobitnej rozpočtovej položky na činnosť hospodárskej a sociálnej rady Kosova a EHSV by spolupracou s hlavnými sociálnymi partnermi a poskytnutím svojho know-how a odborných poznatkov mal prispieť k posilneniu postavenia HSR Kosova.
- Kosovská vláda by mala vytvoriť transparentné mechanizmy verejného financovania organizácií občianskej spoločnosti a vytvoriť štátny fond pre občiansku spoločnosť.
- Kosovská vláda by mala zohľadniť strategický rámec vypracovaný kosovskou občianskou spoločnosťou a vytvoriť právny a inštitucionálny rámec pre štruktúrovaný dialóg. Kosovské zhromaždenie by malo vytvoriť inštitucionálnu platformu, ktorá by umožnila pravidelný dialóg s organizáciami občianskej spoločnosti.
- Finančné prostriedky Európskej komisie vyčlenené pre občiansku spoločnosť v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA) boli rovnomerne rozdelené medzi na podporu demokracie a právneho štátu a projekty podporujúce sociálno-hospodársky rozvoj.
- Európska komisia by sa mala uľahčiť prístup menších organizácií občianskej spoločnosti k jej programom.
- V rámci nástroja na podporu občianskej spoločnosti by sa mohli vytvoriť špecifické programy pre sociálnych partnerov.
- Organizácie občianskej spoločnosti musia byť zapojené do stanovovania národných priorít pre poskytovanie pomoci v rámci IPA.
- Európska komisia by mala naďalej podporovať vytváranie sietí občianskej spoločnosti v Kosove, aby sa uľahčil dialóg so štátnymi orgánmi a aby tieto siete nadviazali kontakty s existujúcimi platformami európskej občianskej spoločnosti.

EHSV znovu potvrdzuje svoj záujem a ochotu predsedáť spoločne s Európskou komisiou plenárnym zasadnutiam občianskej spoločnosti, ktoré sa konajú raz ročne počas dialógu v rámci procesu stabilizácie a pridruženia.

• *Zapájanie občianskej spoločnosti do rozvojovej politiky EÚ*

Hlavné body:

- Organizácie občianskej spoločnosti sú samé osebe hlavnou súčasťou rozvoja, a preto musia mať také isté postavenie aj v rámci rozvojových politík. Musia byť zapojené do definovania, uplatňovania a monitorovania politík a programov spolupráce a musia patriť medzi strategické subjekty, cez ktoré prechádzajú prostriedky na ich financovanie.
- Je potrebné uskutočniť zmeny v systéme pridelovania financií z rozvojových fondov prostredníctvom organizácií občianskej spoločnosti. Je potrebné okamžite zaviesť okrem iného postupy, ako napríklad „rámcové dohody“, kaskádové granty, viacročné dohody, fondy pre urgentné prípady alebo uplatňovanie tzv. súboru nástrojov, ktorý je definovaný

v štruktúrovanom dialógu. Siete, federácie alebo konfederácie organizácií občianskej spoločnosti by mali byť podľa EHSV hlavnými príjemcami týchto foriem financovania.

- Organizáciám občianskej spoločnosti sa musí zaručiť vhodné prostredie na to, aby mohli vyvíjať svoju činnosť vo všetkých krajinách. To si vyžaduje rešpektovanie základných princípov, ako je sloboda združovania, vyjadrovania, zhromažďovania a sloboda konať. Tento cieľ musí byť súčasťou verejných politík spolupráce.
- Zapojenie občianskej spoločnosti musí byť skutočnou súčasťou riadenia, a preto ho EÚ musí uznať ako kritérium pre činnosť vo vzťahoch s partnerskými krajinami.
- Zapojenie súkromného sektora do rozvojovej politiky je kľúčové z hľadiska jej účinnosti. Treba však zabrániť tomu, aby to slúžilo ako alibi pre znižovanie verejných príspevkov.
- V kontexte decentralizácie európskej rozvojovej spolupráce sa EHSV domnieva, že môže veľmi účinne spolupracovať s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť v dialógu medzi zastúpeniami EÚ a miestnymi organizáciami občianskej spoločnosti. Na jednej strane preto, že EHSV je európskym partnerom pre rozličné poradné orgány, ktoré vznikajú v rámci dohôd o ekonomickom (Cariforum) a obchodnom partnerstve (Južná Kórea) a o pridružení (Stredná Amerika, Čile) a iných. Na druhej strane ide o dlhodobé a stabilné vzťahy, ktoré EHSV udržiava s organizáciami občianskej spoločnosti, ich zastupiteľskými inštitúciami na všetkých kontinentoch a predovšetkým v krajinách AKT, Latinskej Ameriky a Stredozemia.